

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Ondřejem Kubátem ve věci

žalobkyně: **Lékárna Vital Distribution s.r.o.**, IČO 24189677
sídlem Praha 4, Na Pankráci 1683/127, PSČ 14000
zastoupená advokátem Mgr. Lukášem Nývlttem
sídlem Na Příkopě 583/15, 110 00 Praha 1

proti

žalovaným: **1. PharmDr. Michael V.**, narozený xxx
bytem xxx

2. Thomas-Peter E., narozený xxx
bytem xxx, Rakouská republika

3. Prim. Dr. Walter E., narozený xxx
bytem xxx, Rakouská republika

všichni zastoupeni advokátem Mag. Bernardem Hagerem, LL.M.
sídlem Pobřežní 394/12, 186 00 Praha 8

o zaplacení 18 479 000 Kč s příslušenstvím

t a k t o :

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 1. na nákladech řízení částku ve výši 150 499,80 Kč k rukám advokáta Magr. Bernarda Hagera, LL.M., a to do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 2. na nákladech řízení částku ve výši 150 499,80 Kč k rukám advokáta Magr. Bernarda Hagera, LL.M., a to do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.
- IV. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 3. na nákladech řízení částku ve výši 150 499,80 Kč k rukám advokáta Magr. Bernarda Hagera, LL.M., a to do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobou došlou zdejšímu soudu dne 29. 9. 2017 se žalobkyně zastoupená společníkem IDC International Drugstore Consulting GmbH na základě zákonného zmocnění dle § 157 zákona č. 90/2012 Sb. v platném znění, o obchodních korporacích (dále jen “z. o. k.”) domáhá po žalovaných 1., 2. a 3. zaplacení částky 18 479 000 Kč s příslušenstvím z titulu náhrady škody, která jí vznikla v důsledku porušení povinnosti zalovaných 1., 2. a 3. vykonávat funkci jednatelů žalobkyně s péčí řádného hospodáře (dále jen “společnická žaloba”).

2. Usnesením ze dne 30. 10. 2017, č. j. 75 Cm 133/2017-16, vyzval soud žalobkyni k zaplacení soudního poplatku ve výši 739 160 Kč ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení této výzvy, přičemž ji zároveň poučil o tom, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení před soudem prvního stupně zastaveno. Toto usnesení bylo žalobkyni doručeno dne 31. 10. 2017.
3. Žalobkyně ve lhůtě stanovené usnesením ze dne 30. 10. 2017, č. j. 75 Cm 133/2017-16, soudní poplatek nezaplatila a ani nepožádala soud o osvobození od soudního poplatku. Podáním ze dne 7. 11. 2017 žalobkyně soudu sdělila, že z důvodu nezaplacení soudního poplatku za žalobu by soud neměl řízení zastavit, v řízení by měl pokračovat i bez zaplacení soudního poplatku a povinnost zaplatit soudní poplatek by měl uložit podle § 4 odst. 1 písm. j) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích až s rozhodnutím soudu ve věci samé. V této souvislosti odkázala na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 2. 2016 č. j. 14 Cmo 258/2014-101, z něhož se podává, že v případě tzv. společnických žalob nevzniká poplatková povinnost za podání žaloby společníkům, kteří v těchto případech společnost zastupují; poplatníkem soudního poplatku je žalující společnost, přičemž při úvaze o možnosti realizace práva společníku v případě tzv. společnických žalob je třeba zvažovat i důsledky plynoucí z nesplnění poplatkové povinnosti samotnou společností, což za ní mohou společníci stěžít ovlivnit, tudíž zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku by vedlo k popření smyslu společnických žalob a k odepření práva na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 Listiny základních práv a svobod, pročež je na místě umožnit projednání tzv. společnické žaloby, aniž by řízení bylo pro nezaplacení soudního poplatku zastaveno, a povinnost zaplatit soudní poplatek za žalobu uložit podle § 4 odst. 1 písm. j) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích až s rozhodnutím soudu ve věci samé.
4. Žalovaní 1., 2. a 3. poukazovali na nutnost zastavit řízení pro nezaplacení soudního poplatku za podanou žalobu v soudem stanovené lhůtě, která již marně uplynula, přičemž poukázali na to, že dle judikatorních závěrů vyjádřených v rozsudcích Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. 3. 2003, sp. zn. 29 Odo 871/2002, a ze dne 21. 4. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5069/2015, je v případě, že společník podá jménem společnosti žalobu o náhradu škody proti jednateli, povinností společnosti soudní poplatek ohledně této žaloby zaplatit, přičemž zaplatí-li jej sám společník, žalující jménem společnosti, jedná se o bezdůvodné obohacení společnosti. V daném případě nezaplacení soudního poplatku žalobkyní je proto nutné řízení zastavit, ledaže by v soudem stanovené lhůtě soudní poplatek zaplatil společník žalující jménem společnosti, k čemuž v tomto případě nedošlo.
5. Soudní poplatek za podanou žalobu je podle § 4 odst. 1 písm. a) a § 7 odst. 1 věty první zákona č. 549/1991 Sb. ve znění účinném do 29. 9. 2017, o soudních poplatcích (dále též „s. o. p.“), povinná zaplatit žalobkyně při podání žaloby.
6. Podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb. s. o. p. nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.
7. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb. s. o. p. pro nezaplacení poplatku soud řízení nezastaví, začal-li již jednat věci samé.
8. V řízení vedeném v této věci byly dosud činěny pouze úkony stran posuzování poplatkové povinnosti za žalobu podanou v této věci, a stran rozeslání vyjádření, jednání ve věci samé zahájeno nebylo.

9. Ohledně poplatkové povinnosti za společnickou žalobu podanou v této věci dospěl soud k následujícím právním závěrům.
10. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 2. 2016, č. j. 14 Cmo 258/2014-101, jehož použití se žalobkyně dovolává, není veřejně publikovaným (dostupným) rozhodnutím a nepředstavuje proto judikaturu, která by vytvářela zákon v materiálním smyslu tak, jak bude podrobněji vyloženo níže (v bodě 14.). Jeho závěry jsou navíc překonány následně vydaným rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5069/2015 (publikovaným v: Soubor civilních rozhodnutí a stanovisek NS, 4/2017).
11. Z ust. § 157 odst. 1 z. o. k. je zřejmé, že společnickou žalobu podává společník, avšak činí tak za společnost jako její zákonný zástupce, jménem a na účet společnosti s tím, že účastníkem řízení je přímo společnost. Využije-li tedy společník práva založeného § 157 z. o. k., je povinností společnosti, kterou v takovém řízení společník zastupuje, soudní poplatek ohledně této žaloby zaplatit. Jestliže jej zaplatí sám společník, jde o bezdůvodné obohacení společnosti, na jehož zaplacení má takový společník vůči společnosti za splnění dalších podmínek nárok (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. 3. 2003 sp. zn. 29 Odo 871/2002, ze dne 21. 4. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5069/2015, nebo ze dne 13. 9. 2017, sp. zn. 29 Cdo 5944/2016).
12. Stejný závěr o povinnosti společnosti zaplatit soudní poplatek je zastáván i respektovanou odbornou literaturou (Zákon o obchodních korporacích, 2. vydání, 2017, Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, komentář k § 710 a § 54. s. 336-339), dle něhož, zákon předpokládá, že společnickou žalobu sice podává společník, nicméně činí tak za společnost, tedy jako zákonný zástupce, jménem a na účet společnosti (§ 436 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. v platném znění, občanského zákoníku). Účastníkem řízení je tak přímo společnost. Soudní poplatek hradí společnost, uhradí-li ho společník, má za společnost z tohoto důvodu zpětnou pohledávku (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. [29 Odo 871/2002](#) nebo [29 Cdo 5069/2015](#)).
13. Pokud tedy společník podávající za společnost společnickou žalobu na základě zákonného zmocnění dle § 157 z. o. k. zaplatit soudní poplatek za společnost nechce (s tím, že by jej posléze po společnosti vymáhal jako její bezdůvodné obohacení) či nemůže, neboť není schopen nakládat s finančními prostředky společnosti za účelem jeho uhrazení, pak musí podat žádost o osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 138 zákona č. 99/1963 Sb. v platném znění, občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Při posuzování takové žádosti by soud v případě, že žadatel o osvobození od soudního poplatku nemá a objektivně nemůže mít k dispozici informace o skutečnostech významných pro rozhodnutí o jeho žádosti, za předpokladu, že zároveň ve svých tvrzeních vymezuje, kdo danými informacemi disponuje, musel k těmto okolnostem přihlídnout. To znamená, je-li se zřetelem k tvrzení žadatele (tj. společnosti, kterou společník zastupuje) zřejmé, že označené informace mohou přispět k objasnění majetkových poměrů společnosti, a nejde-li o svévolné nebo zjevně bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva, je soud povinen využít svého oprávnění žádat, aby mu každý bezplatně sdělil skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí (§ 128 věta první o. s. ř.), eventuálně uložit tomu, kdo má listinu potřebnou k průkazu poměrů účastníka, aby ji soudu předložil (tzv. ediční povinnost) [§ 129 odst. 2 o. s. ř.]. K tomu viz zejména závěry dovozené v již zmíněném usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5069/2015, v němž byla řešena obdobná situace ve sporu co do podstaty stejném (žaloba družstva, zastoupeného jeho členem, proti členu představenstva, jenž měl družstvu způsobit škodu).
14. Dané posouzení odpovídá tomu, že Česká republika je materiálním právním státem, který je vystavěn mimo jiné na důvěře občanů v právo. Judikatura Ústavního soudu i Evropského soudu

pro lidská práva považuje za zákon v materiálním smyslu právě i judikaturu soudů (k tomu srov. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Kruslin proti Francii ze dne 24. 4. 1990, Mueller a další proti Švýcarsku ze dne 24. 5. 1988, Markt Intern Verlag GmbH a Klaus Beermann proti SRN ze dne 20. 11. 1989, nebo nálezy Ústavního soudu České republiky ze dne 8. 2. 2016 sp. zn. IV. ÚS 611/05, ze dne 28. 2. 2006 sp. zn. Pl. ÚS 20/05 a ze dne 20. 9. 2006 sp. zn. II. ÚS 566/05). Vyjádřeno poněkud konkrétněji, Ústavní soud České republiky dovodil, že v obecné rovině ve vztahu k závaznosti soudní judikatury by měl být již jednou učiněný výklad, nedojde-li k následnému shledání dostatečných relevantních důvodů podložených racionálními a přesvědčivějšími argumenty, ve svém souhrnu více konformnějšími s právním řádem jako významovým celkem a svědčícími tak pro změnu judikatury, východiskem pro rozhodování následujících případů stejného druhu, a to z pohledu principů právní jistoty, předvídatelnosti práva, ochrany oprávněné důvěry v právo (oprávněného legitimního očekávání) a principu formální spravedlnosti, resp. rovnosti (k tomu srov. nálezy Ústavního soudu České republiky ze dne 25. 1. 2015 sp. zn. III. ÚS 252/04). Ustálená judikatura proto představuje pro účastníka „zákon“ (ve smyslu účinného právního předpisu v podobě, v jaké jej soudy prakticky aplikují, neboť tím je naplňována ochrana oprávněné důvěry v právo jakož i předvídatelnost soudních rozhodnutí), na jehož znění se účastník může spoléhat a jehož účinků se může dovolat (k tomu srov. nálezy Ústavního soudu České republiky ze dne 9. 8. 2013 sp. zn. II. ÚS 2234/10).

15. Shrnuto, soudní poplatek je ze zákona splatný podáním žaloby, a není-li zaplacen ani v soudem stanovené dodatečné lhůtě, ve které nebyla podána žádost o osvobození od soudních poplatků, je obligatorně nutno řízení zastavit. Projednávání žaloby bez zaplacení soudního poplatku by bylo porušením zákona, aniž by v daném případě (tzn. v případě společnických žalob) šlo mezeru v zákoně [§ 4 odst. 1 písm. a) s. o. p.]. Nejvyšším soudem byl aprobován postup, kdy soudní poplatek za podání této žaloby, splatný jejím podáním, zaplatil za společnost společník, tedy vysvětlený závěr o splatnosti soudního poplatku podáním žaloby, čímž společnosti vzniklo bezdůvodné obohacení, na jehož zaplacení má společník vůči společnosti za splnění dalších podmínek nárok (k tomu srov. zejména rozsudek ze dne 25. března 2003, sp. zn. 29 Odo 871/2002, usnesení ze dne 18. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 3677/2012, ze dne 21. dubna 2016, sp. zn. 29 Cdo 5069/2015, nebo rozsudek ze dne 13. 9. 2017, sp. zn. 29 Cdo 5944/2016).
16. S ohledem na to, že v projednávané věci nebyl soudní poplatek za podanou společnickou žalobu žalobkyní, ani společníkem v soudem stanovené dodatečné lhůtě zaplacen, přičemž v této lhůtě nebyla ani podána žádost o osvobození od soudních poplatků, odpovídá zákonu zastavení řízení (ust. § 9 odst. 1 s. o. p.).
17. Výrok II. tohoto usnesení o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 146 odst. 2 o. s. ř., podle něhož jestliže některý z účastníků zavinil, že řízení muselo být zastaveno, je povinen hradit jeho náklady. Byl-li však pro chování žalovaného (jiného účastníka řízení) vzat zpět návrh, který byl podán důvodně, je povinen hradit náklady řízení žalovaný (jiný účastník řízení). Zastavuje-li soud řízení, zabývá se podle ust. § 146 odst. 2 o. s. ř. při rozhodování o nákladech řízení nejprve tím, zda některý z účastníků zavinil, že řízení muselo být zastaveno, přičemž zavinění se posuzuje výlučně z procesního hlediska. Tam, kde zastavení řízení bylo účastníkem zaviněno, přiznává soud druhému účastníkovi náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil k uplatnění nebo bránění práva (věta první uvedeného ustanovení). Je-li důvodem zastavení řízení zpětvzetí návrhu, návrhové (žalobce) nezavinil zastavení, jestliže vzal zpět návrh, který byl podán důvodně, pro chování druhého účastníka (věta druhá uvedeného ustanovení).
18. Ve smyslu ust. § 146 odst. 2, věty první, o. s. ř. zastavení řízení zavinila z procesního hlediska žalobkyně tím, že ani v soudem stanovené dodatečné lhůtě nesplnila svou poplatkovou povinnost, a proto je povinna žalovaným 1., 2. a 3. nahradit náklady řízení.

19. Náklady řízení každého žalovaných 1., 2. a 3. spočívají v nákladech právního zastoupení za tři úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. v platném znění, o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“), a to 1x za přípravu a převzetí věci a 2x za podání vyjádření ve věci samé, došla dne 4. 12. 2017 a dále dne 19. 6. 2018 (včetně jeho pozdějšího doplnění, neboť nebylo účelné, aby tento úkon byl z hlediska nákladů řízení činěn na dvakrát), a to ve výši 51 700 Kč á úkon právní služby podle § 7 bod 7 AT, snížený v souladu s § 12 odst. 4 AT, (tj. o 20 %; k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2014, sp. zn. 25 Cdo 302/2014, nebo ze dne 1. 8. 2017 sp. zn. 20 Cdo 5830/2016), a dále v paušální náhradě za tyto tři úkony právní služby ve výši 300 Kč á úkon dle § 13 odst. 3 AT, tj. 900 Kč, neboť paušální náhrada náleží za každý úkon pouze jednou (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1610/2014). Vzhledem ke skutečnosti, že právní zástupce žalovaných 1., 2. a 3. je plátcem DPH, náleží k nákladům řízení také tato daň podle § 137 odst. 3 o. s. ř. ve výši 21 %. Každému z účastníků tak náleží na nákladech řízení částka 150 499,80 Kč [(3 x 51 700 – 20% + 300 Kč) + 21%].

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do patnácti dnů od jeho doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného, a to ve dvou vyhotoveních, bude-li činěno písemně.

Praha 28. února 2019

JUDr. Ondřej Kubát, v.r.
samosoudce